

9 november 2020

Aan de Leden van de Kamercommissie OCW van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Betreft: de praktijk en de kwaliteit van het kleuteronderwijs respectievelijk de pabo op dit gebied

Geachte,

Graag onderstreep ik de noodzaak van het voorstel van de WSK n.a.v. het rondetafelgesprek van 23 september jl. om te onderzoeken hoe de ontwikkelingsfasen bij jonge kinderen zich opvolgen. Het lijkt of er landelijk aan voorbij wordt gegaan dat kleuters zich op een wezenlijk andere manier dingen eigen maken dan een schoolrijp kind. De kleutertijd is van groot belang en vormt het fundament voor al het daarop volgend onderwijs.

Op de Pabo is het belangrijk dat studenten leren dat een kleuter anders in elkaar steekt dan een kind dat schoolrijp is. Studenten, met zowel de specialisatie jonger als ouder kind, zouden het verschil moeten ervaren in de omgang met schoolrijpe en niet-schoolrijpe kinderen.

In de praktijk gaan de meeste methodes helaas uit van een algemene schoolrijpheid op de dag van aanvang in groep 3. Dat is echter geen werkelijkheid. Op deze eerste dag in groep 3 zijn er kinderen van verschillende kalenderleeftijden en deze kinderen verschillen ook in hun ontwikkeling.

De kinderen die het aan elkaar plakken van klanken tot woorden nog niet begrijpen, krijgen te vaak extra training in deze zaken. Dat betekent dat het kind naar het antwoord zal raden. Daarmee voelt het kind heel goed dat hij of zij iets nog niet kan, wat de rest wel kan. Dat levert geen ontspanning en vreugde op, maar spanning en frustratie!

Op een gegeven moment krijgen kinderen ineens in de gaten hoe het werkt. Dan moeten ze alsnog met vereende krachten zorgen dat ze op het niveau van de groep komen. Kortom: ze voelen zich nu wel capabel, maar kunnen nog steeds niet ontspannen leren aangezien ze nog een achterstand in moeten halen.

Kinderen leren het best in een veilige sfeer. Wij pleiten voor rust tijdens het leesleerproces als een kind daar behoefte aan heeft. Niet leesrijpe kinderen in groep 3 spreek je aan op hun niveau door te oefenen met klank- en vormspelen. Deze spelen gaan vooraf aan leeslessen. Zo kunnen er geen frustraties ontstaan. Bovendien zal het kind verlangen naar het moment dat het óók kan lezen en daardoor meer gemotiveerd zijn.

Daarom raad ook ik u aan om u te verdiepen in het verloop van de ontwikkeling bij jonge kinderen. Wat het voorbereidend en aanvankelijk lezen betreft is de ontwikkelingslijn 'louter hakken --> hakken-en-gissen --> hakken-en-plakken --> onmiddellijk lezen' de praktijk.

Als ook u deze mijlpalen in de ontwikkeling onderkent, zullen meer medewerkers uit het onderwijsveld ons driedimensionaal kleuteronderwijs op waarde gaan schatten. Dat zal beslist ontspannen en gemotiveerde (a.s.) lezers opleveren.

Met een vriendelijke groet,